ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔާ

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން

26 ޖޫން 2019

ބައްދަލުވުން ބާއްވާ ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގ (ކޮމިޓީ ރޫމް 3

ފެށުނު ގަޑި: 11:00

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކައުންސެލް ޖެނެރަލް ހާޒިރުކުރުމާ ގުޅޭ ވާހަކަދެއްކެވުން:

(ކުރީބައި ރެކޯޑުކުރެވިފައިވާ ނުވޭ) ލިބިފައި އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގައި އެ ފުރުސަތު އެ މެންބަރަކަށް ދޭންޏާ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަށް މިގައި ގަބޫލުކުރެވޭ މެންބަރުންގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުގައި ކުރިއެރުން ކޯޓުގައި ބަރާބަރަށް ހިންގާއިރުގައި އެ ފުރުސަތު ލިބެންވާނީ އެ ބަހުސްކުރުމުގެ ބޭރުގައިން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަޔަކަށް ހާޒިރުވާ އެކަށޭ ކަންކަމުގައި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު މި ލިބޭނީ ވަރަށް މަދު ފަރާތްތަކަކަށް. ކޮމިޓީތަކުގައި މި އެންމެހާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ފަރާތަކަށް. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ދީ ބާރުތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަލަމުން މި ވެއިގެންނެވީ. އެއީ ހިޔާލު ޖަލްސާގެ ފަހަރަކު ދުރު އިމްތިޔާޒާއިވަންގެން ހިނގާ ކަމަށް ވާތީ އެކަށް ގެލިގެން. ދެން އެގޭ އިތުރަން ހަމަހަމަކަން މި އެންމެހާ ވަޒީފާގެ މަޖިލީހުގެ ބައިވެރިންނަކީ އެކަން ކުރިމަތިލާ ތިމާވެއްޓަށް ބަދަލުކުރާ ކަމަކަށް ނުވަތަ އަދި ވަކި ތިމާއަށް ރައްޔިތުންގެ މެންބަރުން ފާހަގަކުރަމުން ވީ ހެއްދުން. އެއީ، އެ ބަރުޖެކުޓްގެ މެންބަރަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހާޒިރުވެ ދިފާޢުގައި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޭންޏާ އެ ބަރުންނާ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެން އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެ އިސްލާމްކުރަނީ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ގަނޑުއިރުގައި އެ މަޝްވަރާގައި އެ ފުރުސަތު ދޫކުރަން ކަމަށް. ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ އިއްތިފާގު ނަޙްވީގެ ރައީސް ލުއިޔާ މަޢުލޫމާތު ވަކިކުރުމުގެ ނިސްބަތުން މަސައްކަތުގައި ދިފާޢުގައި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު އަންނަނީ ދެވިފައިވާ ނަމަ ކޯޓުތަކަކީ ދައުލަތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިއްތިފާގު މި މަޖިލީހުގެ ބަޔަކު ބުނުއްވާ ވެސް ފަރުވާތެރިކަމާ ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން އަދި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުން ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ވެސް ސަރުކާރުން 2017 ގައި ހުށަހެޅި އަތް ބުނުއްވި ގުޅޭގޮތުން. އޭގައި މި އެންމެނަށް މި ދެންނެވިހެން އެ ޚިޔާލު ފާޅުކޮށް ފުރުސަތުދެވޭ ކަމަށް ލިޔެފައި އެއްނަ އިޖުރާއާތުގެ ދަށުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެއާއި ގުޅޭގޮތުން އިއްތިފާގު އެ މަސައްކަތްފަށް ހިނގައިދާގައި ހަމަ އެއާއި ގުޅޭގޮތުން ވެސް މަސައްކަތްފަށް ހިނގައިދާގައި އެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން ދެވޭނެ ކަމަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީ މަސައްކަތްކުރާ ދެވޭނެ ދިފާޢުގައި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ދައުރު ލިބެނީ ނަމަވެސް ވެސް ކޮންމެވެސް އެއްބަސްވެ އެކަން ދިނުން ކަންތައްތަކާ އޭގައި އެނގޭ ބަހައްޓާލާނެ.

ރިޕޯސަމުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، ކައުންސެލް ޖެނެރަލްގެ ލަފާއާއި ގުޅިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެން މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަވާން ގޮތެއް ނިންމަވަން ޖެހި މި ވަޑައިގަންނަވަނީ. އާދެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅާލާނަން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވެސް އިއްބަރުގައި ސަބް ކޮމިޓީއެއް ހަދާފައިވާނީ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުގެ ދެން މިއްބަވި މެންބަރުންނަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ޓަކައި އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ މި ބޭފުޅާގެ މައްސަލަ ވެސް އާދަޔާހިން އެ ކޮމިޓީން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުމަށް. އޭރުން އެ ކޮމިޓީން ހުރިހާ މެންބަރުންގެ މައްސަލަތައް ވެސް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެން ހުރިހާ ގެންގޮސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިޖްރާއަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ދުވަހަށް ޖުލައި 8 އާއި ހަމައަށް ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ޖަވާބުދާރީކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު ސަބް ކޮމިޓީއަށް ފެންނަގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މައި ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާކުރުން އެ ހިޖިބް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ކޮމިޓީގައި އެއްމަށް އެހެންވީމު މައްސަލައެއް އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ؟ އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އެހެރިގަންވާވަދަގެ ފުރުޞަތެއް ދެއްވިނީ ކަމަށް އޭރުން އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ހަމަ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކަނޑައަޅާފައި އޮތް މުއްދަތަށް ބަދަލު ނުލާ ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ދެވޭ އެ ބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށާއި އަދި އޭރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް އެންގުމަށްފަހު 4 ވަރަކަށް ދުވަސް ހަމަ ދެވިދާން އެ ބޭފުޅުން ހާޒިރުކުރުމަށް ކޮމިޓީގައި އެ ބޭފުޅުންގެ ދިފާޢުގައި ދައްކަން ވާހަކައެއް ދެއްކެވުމާއިވެސް މަޝްވަރާކޮށް ހަދައިގެން މިކޮޅަށް ގެނައުމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އެބައި ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން އަޅުގަނޑު ވެސް އެދޭ ގޮތަކީ ކޮމިޓީ މެންބަރުންގެ ފަރާތުން. މިކާއިލުއަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ދެން ފުޅުއީގެ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭގޮތުން ފުޅުއީގެ ފަރާތުން ދުނިވަދުނަސަން އީ-މެއިލްގެ ދެއްކުމުގެ މަޢުނައަށް ވެސް އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހަށް ވެސް މިހާރު ލިބިވަޑައިގެންފައިވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އީ-މެއިލްގެ ވެރިފިކޭޝަން ޕްރޮސެސްގައި އެ ބޭފުޅުން އެ އުޅުއްވަނީ. ދެން އަދި އެ ފުޅުއީގެ ފަރާތުން އީ-މެއިލް ލިބިވަޑައިގަތީ އަދި ދަތުރެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތަށް ކޮމިޓީން އެކަން ތަންފީޒުކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެން މަޖުބޫރުވާނީ ނުވަތަ ފުޅުއީއަށް ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގުމަށް ނުބިސް ދެންވުމުގެ މަސައްކަތު ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިކަމާ ގުޅޭ މި ދެ މައްސަލާއި ގުޅޭގޮތުން ވާހަކަދައްކުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. އެންމެ ފުރަތަމަ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިކާއިލް ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މިކާއިލް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙައްމަދު. އަޅުގަނޑަށް ވެސް ތާއީދުކުރެވޭ އަސްލު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދީގެން ކުރިއަށްދާން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ތޯރު ދަށް ޙުކުމުގެ ބަދަލުތަކާ ގާނޫނުގައި ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުޞަތު ދޭންޖެހޭކަން ކަމަށް އެ ބުނާ މާއްދާއަށް މި ކޮމިޓީން ކޮންސްޓިޓިއުޝަނަލް ކުރަން. އެއީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޙުކުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭސްކޮޅުގެން ކުރިއަށްނާނަމަ ޙުކުމުގައި އޮންނަ ގޮތަށް އޮންނަ ބައިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއަށް ވެސް ބާޠިލުވީ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އެއީ އެއްކަލަ މި މަޖިލީހުން ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ މެންބަރުން ވެސް ފާހަގަކުރައްވި ފަހުން ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އެ ގޮތަށް ބުނެފައި ވާތީ އެ ބަދަލުކުރުމުން އެ ކޯޓުން ވަނީ އަމިއްލައަށް ހަދާފައި. އެހެންވީމާ، ޙުކުމުގެ އެއް މަސްއަލަ ރިޔާސަތުން މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީއަކު އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޙުކުމަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާ ވާހަކައެއް ނުދެކެވޭ. ކައުންސިލް ޖެނެރަލްގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވެސް އެ ވާހަކައެއް ވިދާޅެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އެއީ ނޫން ކަންނޭނގެ. އެ ވާހަކަތޯ؟ ކައުންސިލް ޖެނެރަލްގެ ވާހަކަފުޅުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޙުކުމަކާ ރިޢާޔަތްކޮށްފައެއް ނުވޭ..

ކައުންސިލް ޖެނެރަލް ޙާމިދު ފިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޑިއު ޕްރޮސެސް އޭގައި ހުރިހާ ވާހަކަ ދައްކާ މި އޮންނަނީ މިހާރު މުއްދަތުން ވަކިކުރުމާއި ގޮތުގަމެން. އެހެންވީމާ، އިއްޔެ މި ދުނިޔެ ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ވަނީ ވިސްނުންނާއި ގުޅުމުގެ މި މަޝްވަރާގެ މައްސަލައިން ބައްލަވާފައި. ޑިއު ޕްރޮސެސްއަށް ގުޅޭ ކަންތައްތައް ބަލަންޖެހޭ ކަމަށް ވާނަމަ ޑިއު ޕްރޮސެސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްޗެއް. ޑިއު ޕްރޮސެސްއަކީ މިވަނީ ދިފާޢުގައި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތާއި މި ހެޔޮ އެއްޗެއް ދިނުމުގެ ނުވާނޭ. އެހެންވީމާ، ޕްރަފެޝަނަލް އެހެން މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު ވަކިކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާއިރުގައި ދޭން ހުރި މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު ވަކިކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާއިރުގައި ވެސް އެއީ ހަމައެކަނި ގެންދެވޭނީ ކޮމިޓީއަކުން ބައްލަވައިގެން އެއީ ރަނގަޅު ކަމެއް ނޭނގެ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެ އިތުރު ހުރިހާ އިންޓަވިއު މެމްބަރުންނަށް ވެސް މިހާރު ސާފުވެގެން އެނގޭނެ ކަންނޭނގެ ދެއްތޯ؟ އާދެ! އެހެންވީމާ ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފިލިމާޓާ ދާއިރާގެ އިންޓަވިއު މެންބަރު އަޙްމަދު.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އުޝާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ކައުންސެލަރ ޖެނެރަލްގެ ގާނޫނީ ނަޒަރަށް ތާއީދުކުރަން. މި ގާނޫނުގައި އެ ބުނާ ޑިއު ޕްރޮސެސް ފުރިހަމަކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް މެންބަރަކު ވަކިކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު އިއްޔެ ވެސް ދެންނެވީ. 12 ވަނަ މާއްދާގެ މި ޑިއު ޕްރޮސެސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަލައި [illegible] ހާޒިރުކޮށްގެން ހަމަ ޖަވާބުދާރީކުރުވުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ދެވަނަ ކަމަކަށް އޭ.ސީ.ސީގެ ރައީސް ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] އިސްތިޢުފާގެ ސިޓީ [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ގާނޫނު [illegible] ގޮތުން އިސްތިޢުފާގެ ސިޓީ މި [illegible] [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް ފޮނުއްވާފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް އެ އީ-މެއިލް [illegible] ރައީސް އޮފީހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ އީ-މެއިލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އީ-މެއިލް [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް [illegible].

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އުޝާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ގާނޫނު [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުން މިކޮޅަށް [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ މި [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި ބޭފުޅުންގެ [illegible] ބަލައި. [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އީ-މެއިލް. މި އީ-މެއިލްގައި މި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ސިންސިއަރލީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ސަރ، [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކިކުރުމަށް [illegible]

މުއައްސަސާތަކާއި ބޮޑު ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައިވާކަން ނޫސްބަޔާނުން އަޅުގަނޑަށް ވަނީ އެނގިފައެވެ. ދާއިރާގެ މެންބަރުގެ މެޑިކަލް ކަމެއްގައި މިވަގުތު ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި އުޅެންޖެހުމާއެކު މިއަދުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑު ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމުން އިސްތިޢުފާ ދެއްވީ. އެހެންވެ އެކަން މަނިކުފާނުގެ ދައުރުފުޅާއަށް ބަލައި ދެންނެވީމެވެ. އިބްތިހާޖް ގަބޫލުކުރެއްވުން އެދުމެވެ. ޝާކިރުކުރުން، ބަސްމަން ޙަސަން/ޢަބްދުލްޙަސަން، ސ.ހިތަދޫ. އެހެންވީމާ، މިވަގުތު ރައީސް އޮފީހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްގޮތް ވަކި ގޮތަކަށް އަންގަވާފައިވާތީ، އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ ފާސްކުރައްވާފައި ވާނެ ބައްދަލުވުމުގައި. އެހެންނަމަވެސް އިއްޔެ ހެނދުނު ބަހުސްގެ މަޝްވަރާތަކުގެ ކަންތައްތަކާއި އެކަންކަން ނިންމުމަށް ފެނިގެންދާތީ، މިހާރު އ. ސިނާން ތަކަޝްތަރުގައި ވާރަދުތަކާއި އަދި ކައުންސިލުގެ ނިޔާއެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ކޮމިޓީ އަށް ބަލާފައި ވާނެ ކަމެއް ގެނެސްދޭން އެހެން ބަޔަކު ވެސް ބޭރުފުށުގެ ނިންމުމުގެ ކަންތައްތަކާއި ބޭނުންވާ. ވަކިން މިކަމުގައި ބުރަނުވާ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ވަކި ގޮތަކަށް ދެއްވާނެ. ދެންނާނީ. ސަނީފް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ސަނީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބިސްމިﷲ الرحمن الرحيم. އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓަކުން ނިންމުމުގެ ކުރިމަތީގައި މި ކަން ހިނގާދިޔަ ގޮތާއި އެއްކޮށް އަދި އިތުރަށް އޮޅުން ފިލުވާލަން ބޭނުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ކޮމިޓީތަކަށް އަދި ގަވާއިދާ ހަމައަށް ކަންތައްތަކުގެ ބައެއް ކަމަކީ ކުރިކަމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން މި ޓެސްޓް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހިތްޖެހޭގޮތް މިހާރު މި ހަމަ ކަންތައްތަކަށް ޕްރިންސިޕަލްތަކުގައި ބަޔަކު ބަޔަކު ގެނެސްދޭން ވެސް ބަލަހައްޓަވާފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެހާ ގިނަ ފަރުމާތަކުގެ ދެން ބޮޑުކަން ނުވާން. ބަޔަކު ތަޢާރުފް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން. ހަމަ ވިސްނާ ބަލައިލަން ދެން އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް. ދެން ބަޔަކު ބަހުސްކޮށް ބަލައިލި ހުރިހާ ކޮމިޓީތަކުގެ ބޭނުމަށް ޓަރމްސް އޮފް ރެފަރެންސް ދެން އަޅުގަނޑު ގެންދާނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު އިއްޔެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކެވުނު ވާހަކައާއި އަދި މިއަދު ކައުންސިލަރު ޖަޑްޖުކަމުގެ ގަވާއިދު މި ދެން މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބެހޭގޮތުން ގާތުގައި ހިމާޔަތްކުރާ ކަމަކީ ޤާނޫނުތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން ގެނެސްފައި ވެސް ބަހުސްތަކުގެ ފުރުސަތު ލިބޭނެ ކަން. އެހެންނަމަވެސް ދިމާވެގެން މިއުޅޭ މަސައްކަތަކީ އެ

ބޭފުޅުން ހާޒިރުވުމާ މައްސަލަ. ޔަޤީނުގައި މި ކޮމިޓީން އެންޓި ކަރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި ބައްދަލުކުރި ދުވަހު ވެސް އަދި ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނާއި ބައްދަލުކުރި ދުވަހު ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް އެބަ ދެވޭ ފުރުސަތެއް. އެ ބޭފުޅުން ހާޒިރުނުވި. ދެން ކޮމިޓީން މި ނިންމީ. ނިންމީ ނިންމުން އެ އެއީ ނިންމާފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް ގުޅުއްވައި ވެސް ހުއްޓުން ގޮތަށް ކޮމިޓީން ރިޢާޔަތް އުސޫލުތަކުގެ ކުރިމަގުގައި ހިނގާނެ ދުވަހު ޤާނޫނު އެ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް. ހިނގައްޖެ، އެ ބޭފުޅުން މިސާލަކަށް ނުކުމެގެން ހާޒިރުވާން ބޭނުންނުވެއްޖެތޯ؟ އެކަން ހިނގައިދިޔައިރު ބޭނުންނުވެއްޖެތޯ؟ އެ ބޭފުޅުން ދައުލަތުގެ ހިންގުމަށް. މިސާލަކަށް، ބަޔަކު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި އެ ބިލާ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވެސް އެ ދަޢުވަތު ދޭން ކޮމިޓީން ދެއްވީ. އެއީ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީތަކުގެ ބާރު ބޭނުން ނުކުރެވޭތީ. ކޮމިޓީން މި ކަމަކަށް ބައެއް ހިތްހަމަ ނުޖެހޭ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަމަށް ވީނަމަވެސް، ފުރިހަމައަށް ބޭނުން ކުރާން. މި ކަމާ ގުޅިގެން ވަރަށް ދިގު ސުވާލުތަކެއް ހުރޭ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ ކަމެއް. ރަނގަޅު ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު އެއްވެސް ފިޔަވަޅުތަކެއް ނުލެވޭ؟ މިހާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރާ އެއްވެސް ބާރުތަކެއް އެކަމަށް އިޙްތިރާމްކުރާ ތަންތަނުގައި އެ ފުރުސަތު ދިނުމަކީ. އަދި ބަލައިން ޖަވާބުދާރީވުމަށް ވެސް އެ ފުރުސަތު ދިނުމަކީ އެ ބާރުތަކުގެ ދައުރުތަކުގައި ފާހަގަކުރައްވަން. މުސްތަޤްބަލުގައި މިހާ ބަލައިލާ މަސައްކަތެއް ކުރެވޭނެ ގޮތުގެ އެންމެހާ އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލު ކޮމިޝަންތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އަދި ހިނގާ ބައިވެރިވުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް މީހުންގެ ކަންކަމުގައި ހުރި ގޮތް އިންސާފު ވެސް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ ކަންކަމުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ ދައުރުތަކުގައި ފާހަގަކޮށް ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި ފުރުޞަތު ދޭނެ ވަގުތު. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

ބިލެއްދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް.

ބިލެއްދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވާގޮތުގައި މިހާރު މި ޤާނޫނުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އެންޓި ކަރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ހިތުގެ ނުވަތަ އިތުރަށް ފުރުސަތު ދެއްވާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ކޮންމެހެން ގާނޫނުގައި އޮންނަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ފުރުސަތު ނިކުމެގެން އެބައޮތް ކުރެވެން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިހެން މިކަހަލަ މުއައްސަސާތަކުން މީހުން ވަކިކުރާ ކަމަށް ވަނީސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ދޭން ޖެހޭކަން ހުރިހާ އެންމެންނަށް ވެސް. އެއީ ވަކި މީހެއް ނޫން. ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން ވެސް މީހަކު ވަކިކުރާ ކަމަށް ވަނީ

އޭސަހަރަން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތެއް އެބަ ދޭންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހެއް ހުރަހަގައިގެންވިއްޔާ ހުރިހާ ކޮމިޝަންތަކަކަށް އެއްގޮތަކަށް ފުރުޞަތު ދެވޭން ގޮތަކަށް އެކަން ބައްޓަންކުރަން. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ކުރިއަށްގެންދާ މަސައްކަތަށް ބަލާއިރު ބަދަލުތަކެއް ގެނެވޭނެ. އެއީ ކުރިމަގު އަމިއްލައަށް ތިއްބެވި އިސްތިޤްލާލް ދެއްވާފައި. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރަންވާ މަސައްކަތެއް އަދާކުރަން ޖެހޭނީ ޢާއްމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މި ބަދަލުތަކެއް އެކަން ނިންމާ ގޮތުގެ އެއްބަސްވުމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިޔާލު ހުށަހަޅާލާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރުޞަތު ދެއްވަން. ބަރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަބްދުﷲ.

ބަރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހަކީ ޖިނާއީދާއިރާތަކާއި އެއްކޮށް އަދި މި ކޮމިޓީތަކާ ޖިނާއީދާއިރާތަކާއި އެއްކޮށް މަސައްކަތްކުރާ ބަލަހައްޓާ ގޮތުގައި ހިމެނެން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް އެދޭ ގޮތް. ދެން ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެންމެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން އަޅުގަނޑުމެން ފެނޭ ހަމައެކަނި ހިޔާލުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންފެޑަރޭޝަނެއް އިސްތިޤްލާލް ދެއްވައިދޭނެ ނޫނެތޭ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްތިޤްލާލް ދިނުމަކީ އޮތްއިރާ ދެން މި މަސައްކަތް އިތުރަށް ކުރުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތް ކަމެއް ނޫނެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާފައި އޮތީ ވަކިކުރުމުގައި. ވަކިކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ކޮމިޝަނަކަށް އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ، މި ދެންނެވި މި މަސައްކަތްކުރުމުގައި އެ ބާރުވެސް މިހަރަން ހަރަކާތް ނުހިފި އަދި ޙިމާޔަތްވާނެ އެ ބާރުވެސް ޖަވާބު ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަކަށް. އެހެންވީމާ، އުސޫލެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ޖިނާއީދާއިރާ އެއްކޮށް މަސައްކަތްކުރުމާ ބައެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް އެދެނީ ބަހުރޫފާ ފަރާތަކުން އެ ރައްޔިތާ ފަރާތުން ދެއްވާ ޖަވާބު ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުން ބޭނުންފުޅުވާ ވާހަކަ ދައުލަތުން ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި ވަކިކުރުމުގެ ކަންތައްތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިޝާރާތްކުރި މުއައްސަސާ މަރުޙަލާ ޚިޔާލު ފަހަރު ނަންބަރު މީހަކު އިންޑެކްސް. ދެން ޖަވާބުދާރީވުމަށް ހިޔާލު ދޫކޮށް ވާނީ ހިޔާލުނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ރިޕޯ ދެން ރަނގަޅު ދެން އިސްތިޢާބުކުރަކަ އެއީ އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުކުރާ ދެން ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާއި ދިމާލެއްގައި އެ ބަޔަށް ގެނެސްދިން ބައިވެސް އިތުރުކޮށް ބޭނުންވާ ދެ އަހަރުދުވަހުގެ ފަހުން

ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތަކީ ރަނގަޅު ހަރުދަނާ މަސައްކަތްތަކެއް ދެކެމުން އޮތް ފުރުޞަތެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ޒިންމާދާރުކަމާއި އެއްކޮށް އެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސްތަކުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތަކީ ހަމަ މިންވަރުން ގައުމާ ގަވާއިދުތަކުގައިވެސް ޤަވާޢިދުތަކާއި ފުރުޞަތުގައި އަމުރާ އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްކޮށް ފުރުޞަތު ނިންމުމަށްޓަކައި ދެން މި ކޮމިޓީތަކަށް ފެންނަ ގޮތަށް މައްސަލަ ނިންމާ ނިންމުންތަކާއި ނިންމުމުން ދެމެހެން. ކުރިއަށްއޮތް ފަސްއަހަރުގައި، ދެންމެ އިއްޔެގެދުވަހު މެންބަރު ވާހަކަދެއްކެވުމުން މިއަދު މިނިވަން މުއައްސަސާތައް އޮތީ ފުޅާވެފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިނިވަން މުއައްސަސާތައް މި ކޮމިޓީތަކުން ގެންނަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑު ދަރުމަވަންތަ އަރައިގަނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ އިޖުރާއާތު ފުރިހަމަކުރުމަށް އަމަލުން ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަ ފުރުޞަތުތަކަށް ނެގޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގިނަ އިތުރު ބޭނުން ކުރަންޖެހޭ ހުރި މަސައްކަތްތައް ހަމަ ވަރަށް ކުރިއަށް ތިބި ބައެއް މޯޑެލްގައި ފެނިގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ވާހަކަތައްވެސް އަޑުއެހުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު ކުރިންވެސް ހުށަހެޅި ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެއްވެސް މެންބަރަކު އިޢުތިރާޟެއް ނުކުރައްވާތީވެ، އެކަމާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އަދި އިއްތިފާގުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާފައިވާ ސަބް ކޮމިޓީން ސިފައިންގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް އިބްތިދާ ވެސް ހިމެނިގެންދާގޮތަށް ގަވާއިދު ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލުމުގެ ކޮމިޓީއަކަށް މުރާޖަޢާ އެކުލަވާލެވިފައިވާ ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅުން. ދެން ކޮމިޓީގެ ވާހަކަ އެ ހިސާބުން މިހާރު ވިޔަސް އެހެން އަ އީ-ގަވަރމަންޓުގެ ކޮންސަލްޓޭޝަން ދިރާސާކުރުމުން މަސައްކަތް ކުރެވުމުން އެންމެހައި ބަހުސް އޮތުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވީ އެއްކޮށް އެންމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން އިރަށް އެ މަސައްކަތް މިކޮމިޓީން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން ސަބް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން މި މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔުން ގޮތުގައި އަވަސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް އެދެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ސަބް ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ގެންގޮސް އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވާލެވޭ މިއަދު މި ޖަލްސާ ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
